

J.post ID:20/86103

DEL TO – MER OM SAKEN

Nedgravde oljetanker – redegjørelse for praksis

4901761

Lovgrunnlaget

Forskrift 1. juni 2004 nr. 931 om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) kapittel 1, vedtatt med hjemmel i forurensningsloven § 9 første ledd nr. 3, omhandler tiltak for å motvirke forurensning fra nedgravde oljetanker. Hovedregelen i forurensningsforskriften § 1-8 er at tanker permanent tatt ut av bruk, skal tømmes og graves opp. Forskriften gjelder for nedgravde oljetanker med kapasitet til å oppbevare mer enn 3200 liter olje. Kommunen kan gjøre unntak fra kravet om oppgraving i «særlige tilfeller» ved å tillate at tanken i stedet fylles igjen med sand, grus og lignende.

Kommunen er gitt myndighet til å bestemme at forurensningsforskriften kapittel 1 også skal gjelde for tanker med kapasitet til å oppbevare 3200 liter olje eller mindre, jf. § 1-2.

Formannskapet i Bærum kommune har gjennom «forskrift om tiltak for å motvirke fare for forurensning fra nedgravde oljetanker» av 08.02.1999 bestemt at reglene skal gjelde for alle nedgravde oljetanker i kommunen, uten hensyn til størrelse. Forskriften er erstattet med ny «forskrift om nedgravde oljetanker, Bærum kommune, Akershus», vedtatt 24.10.2018.

Fylkesmannens vurdering av kommunens handlingsrom:

Forurensningsforskriften utdypet ikke nærmere hva som er å anse som et «særlig tilfelle». En naturlig forståelse av ordlyden er at det er tale om forhold utover det som er normalt å forvente ved oppgraving av nedgravde oljetanker. Ordlyden må forstås i lys av bestemmelsens formål som kommer til uttrykk i forurensningsforskriften § 1-1. Her fremgår det at «oljetanken til enhver tid skal være i slik tilstand at risiko for forurensning er minst mulig». Nedgravde oljetanker utgjør en risiko for forurensning. Dette gjelder også oljetank som er rengjort og tømt. Det kan være oljesøl innunder tanken som følge av allerede oppståtte lekkasjer, tidligere overfyllinger og liknende, og oljen kan spre seg over tid. En tilstandsvurdering kan dokumentere at det ikke er hull eller skade på tanken, men vil ikke kunne avdekke eventuelt oljesøl innunder tanken. Det er kun ved å tømme tanken, rense den, for så å grave opp og fjerne tanken at forurensning sikkert kan unngås. Vurderingen av om det foreligger et «særlig tilfelle» må derfor ta hensyn til at nedgravde oljetanker i seg selv utgjør en fare for forurensning, uten hensyn til at den enkelte tanken er vurdert å være i god stand.

Hovedregelen om at nedgravde oljetanker, som permanent er tatt ut av bruk, skal graves opp og fjernes er begrunnet i at behovet for å forebygge forurensning er vurdert å veie tyngre enn kostnadene eller ulempene for den enkelte tankeier. Imidlertid kan store vanskeligheter ved å grave opp og fjerne tanken samt kostnadene ved dette arbeidet, etter en konkret vurdering tale

for at det foreligger et «særlig tilfelle». Dette fremgår av veilederen 97:05 fra Statens forurensningstilsyn TA1480, utarbeidet som hjelpemiddel overfor kommunene «Normalt skal nedgravde oljetanker som permanent tas ut av bruk fjernes fra grunnen. I spesielle situasjoner hvor oppgraving medfører store vanskeligheter eller kostnader, f.eks. på grunn av bygningsmessige forhold, kan kommunen gi tillatelse til at tanken alternativt fylles med grus, sant o.l.»

Det vises til at kommunen har vektlagt at det ikke er uvanlig i tettbygde strøk med små tomter og relativt høy utnyttelsesgrad. Derfor er det også relativt normalt at trapper, platting, støttemurer, uteboder og andre konstruksjoner plasseres over eller inntil nedgravde oljetanker. Etter Fylkesmannens syn er dette et relevant hensyn i vurderingen av om det foreligger et «særlig tilfelle». Behovet for å ta hensyn til lokale forhold, i dette tilfelle utfordringen med tett bebyggelse og høy utnyttelsesgrad, er også bakgrunnen for at kommunen er tildelt myndighet til å vedta egen forskrift på dette området. Det er også relevant å ta i betraktning at eier plikter å iverksette periodisk tilstandskontroll, utbedring og om nødvendig oppgraving, jf. blant annet forurensningsforskriften § 1-5, jf. § 1-6 og § 1- 8. Tanken skal derfor være tilgjengelig til enhver tid. Dette taler for at det er tankeiere som i utgangspunktet må ha risikoen for vanskelighetene og kostnadene som skyldes at det er oppført helstøpt trapp over oljetanken. På denne bakgrunn vurderer vi at det er uheldig å legge til rette for en praksis der vanskeligheter eller kostnader som skyldes at trapp, støttemur og liknende er oppført over eller inntil oljetanken, gir grunn til å unnlate å grave opp og fjerne tanken. I så fall vil regelen i praksis blir at nedgravde oljetanker kan bli liggende i bakken, med mindre eier har sørget for at tanken er lett tilgjengelig. Dermed vil boligeiere som vanskeliggjør tilkomst til tanken gis en uberettiget «fordel», fremfor eiere som sørger for at tanken er tilgjengelig. Det er vanskelig å se at dette har vært hensikten med lovens unntaksregel. En slik praksis vil også være i strid med lovens formål og de hensyn som begrunner at oljetanken skal være tilgjengelig for regelmessig tilsyn

Kostnader som skyldes graving av masser, levering av tanken til mottak og tilbakefylling av masse, er normale kostnader som enhver tankeier må dekke - uavhengig av tankens plassering. Slike kostnader kan derfor ikke vektlegges i vurderingen av om dette er et «særlig tilfelle». Som veilederen fremhever, kan derimot store vanskeligheter eller kostnader som følge av «bygningmessige forhold» tale for at det foreligger et «særlig tilfelle». Vi er enig i kommunens vurdering at dette typisk vil være tilfeller der det er betydelig risiko for setninger og skader, enten som følge av at oljetanken ligger under boligens grunnmur eller i tilfeller hvor det er svært dårlig grunnforhold. Slike forhold kan gjøre at oppgraving av tanken er teknisk krevende eller det er risiko for å mislykkes med betydelige konsekvenser dersom det går galt. I slike tilfeller vil vanskelighetene eller kostnadene ved å grave opp tanken overstige det tankeier i alminnelighet må kunne regne med.

Etter det administrasjonen erfarer forekommer det også tilfeller hvor en tømt og rengjort oljetank fortsatt inneholder betydelige mengder restolje.

Andre kommuner:

Bærum kommune har blitt kontaktet av en rekke andre kommuner som har spurt om innsyn i avgjørelsene når de foreligger. Herunder Oslo, Asker, Drammen, Lillestrøm, Oppegård (tidligere), Ringerike, Halden, Trondheim, Bergen og Tromsø. Vårt inntrykk er at de andre kommunene også vurderer tilpasninger av sin nåværende praksis. Avgjørelsene er også delt med Naturvernforbundet, <http://oljefri.no/>

Vedlegg:

DEL TO MER OM SAKEN, Fylkesmannens vedtak i klagesak 3. (L)(6592732), Fylkesmannen har opprettholdt kommunens vedtak – 5. Tveterveien 2 C - oljetank (L)(6558904), Fylkesmannens vedtak i klagesak 2. (L)(6592684), Fylkesmannen har opprettholdt kommunens vedtak – 4. Østeråskroken 5 - oljetank (L)(6558901), Fylkesmannens vedtak i klagesak – 1. Øygardveien 21b - Bærum kommune

Kort sammendrag av vedlagte saker:

1. Øygardsveien 21 b

Klager er eier av Øygardsveien 21 B og har nedgravd oljetank beliggende under terrassen til naboeiendommen Øygardsveien 21A. Eier av 21A har også nedgravd oljetank beliggende under samme terrasse. Klager anfører at tanken ligger trygt under terrassen og ikke står i fare for punktering eller annen skade og således ikke er til hinder eller sjenanse for andre. Klager mener tiltaket innebærer store kostnader. Rivning, fjerning av tank og reetablering av terrasse er estimert til 60-80000. Arbeider knyttet til rivning/demontering av gjerde reetablering av plen og planter estimeres til 10-20000. Totalkost er anslått til 70-100.000.

2. Ørneveien 17

Saken dreier seg om at eier av nedgravde oljetank på eiendom og søker dispensasjon for å få gjenfylle tanken ihht forurensningsforskriftens KAP 1. Søker legger til grunn at oljetanken ligger bak garasje, og er utilgjengelig for gravemaskin. Fjerning av oljetanken samt istandsetting av arealet medfører svært kostbart og omfattende arbeid. Kommunens saksbehandling konkluderte med at vilkårene for å oppnå dispensasjon ikke ble oppfylt, og avslo søknaden. Avslaget begrunnes med at det er ikke redegjort for alternative adkomstveier, og heller ikke redegjort for at fjerning av tanken vil kunne medføre annen form for skade

3. Eilif Peterssens vei 15

Klager har på sin eiendom en nedgravd oljetank som er tatt ut av bruk. Da tanken ble anlagt var denne tilgjengelig for service og tilsyn. Tanken er senere overbygd med betongterrasse plassert på søyler. I hovedsak har klager anført at fjerning av oljetanken vil nødvendiggjøre rivning/demontering av deler av terrassen og dermed medføre risiko for at terrasse/fundamenter kommer til skade. Det er også anført at det vil kunne medføre en generell fare for skade på husets grunnmur.

Det er således anført at det er vanskelig å fjerne oljetanken uten risiko for skade på terrasse og bygning. I tillegg er det anført at fjerning vil medføre store kostnader. Det er videre anført at fjerning av oljetank innebærer stor kostnad for klager. Klager har innhentet tilbud fra to entreprenører etter krav fra kommunen. Kostnadmessig ser tiltaket ut til å ligge på ca 110.000 eks mva.

4. Østeråskroken 5

Klager har på sin eiendom en nedgravd 3000 liters oljetank. Eier vurderer å skifte ut dagens løsning med fossil oppvarming med bergvarme. Tidligere eier har overbygd tanken med helstøpt trapp dekket med granitt. Klager anført at fjerning av oljetanken vil medføre store kostnader, ikke bare for oppgraving av selve tanken, men for å rive og gjenoppbygge støpt trapp ca 150.000 inkl. mva. Den største kostnaden er tilknyttet ombygning. Det nevnes videre at «tilbyderne nevner at arbeidet vil resultere i betydelige skader på tomten, inkludert busker og trær som det vil ta lang tid å gjenopprette til dagens standard.»

Kommunen mener at kostnader som er en konsekvens av at tanken er overbygget eller at tilgang på annen måte er vanskeliggjort ikke nødvendigvis bør kunne medregnes.

5. Tveterveien 2 c

I hovedsak har klager anført at fjerning av oljetanken vil medføre store risiko for innrasing og setningskader på garasje, skader på støttemur til nybygd trapp til kjeller og skader på drenering. Uttalelse fra tømrmester datert 12.02.2019 legges til grunn

I denne saken er tanken nedgravd i 2013 samtidig som gamle tanken ble fjernet fra samme sted. Utførende entreprenør, Tømrmester Hagen, gir uttalelse i denne saken. Oppgraving av gammel tank og nedgravning av ny tank ble gjennomført i 2013. Kommunen mener det ikke er grunnlag for å hevde at oppgraving medfører stor risiko, og at dette bekreftes av at tanken ble byttet ut i 2013 med tilsvarende risiko.

Det er anført at tanken ligger vanskelig til for å komme til med gravemaskin. Etter befaring mener kommunen at dette er ikke tilfelle. Tanken er lett tilgjengelig for minigraver